

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina . . . . . L 1.750

Letna naročnina . . . . . L 3.500

Letna inozemstvo . . . . . L 4.500

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXV. - Štev. 40 (1272)

Gorica - četrtek, 11. oktobra 1973 - Trst

Posamezna številka L 80

Ob novem šolskem letu

S 1. oktobrom se je v Italiji pričelo novo šolsko leto. Pred šolskimi stavbami je vzvalovilo življenje mladega rodu; veselo in nemirno je kot pred čebelnjakom. Obenem s pričetkom šolskega pouka so se pa pojavila tudi važna vprašanja, ki terjajo odgovor in o katerih morajo razmišljati vsi, ki odločajo o odnosih v sodobni človeški družbi.

Kako naj bi pouk mladine kar najbolj odgovarjal sedanjemu času, razpravljajo oblasti, učno osebje, starši, duhovniki in učenci. Pri tem se poleg mnogih vprašanj, ki zadevajo način poučevanja, postavlja tudi sledeče: kakšno vlogo in odgovornost imajo odrasli pri verskem pouku oziroma pri uvajanju mladine v življenje po veri. Pri tem moramo biti vsi odrasli globoko prepričani, da je za razvoj otrokove osebnosti odločilnega pomena zgled odraslih, kako sami cenijo vero in uravnavajo svoje dnevno življenje po njej.

PRI KATEHEZI OTROK NAJ BI SODELOVALI VSI

Z oziroma na smernice, ki jih je za versko oznanjevanje postavil zadnji cerkveni zbor, je pred dvema letoma kongregacija v Rimu izdala »Splošni katehetski pravilnik«. V njem so začetna zelo pretehtana načela in navodila, kako naj bodo odrasli udeleženi pri obnovljeni sodobni katehezi.

Naglašene so te vodilne ideje: Cilj vsakega verskega oznanjevanja ali kateheze je verovanje odraslih. Evangeljsko oznanjevanje naj se obrača v prvi vrsti na odrasle. Krščanstvo je vera za odrasle. Otroci naj živijo iz vere staršev. Vsa skupnost, h kateri otrok pripada (to so zlasti družina, vaška in župnijska skupnost) je poklicana, da mladim predstavi Kristusa in jih uvaja v življenje s Cerkvijo.

Sedanje stanje verskega oznanjevanja kaj malo odgovarja pravkar omenjenim načelom. Prevladuje splošno mnenje, da naj se nudi verski pouk in uvaja življenje s Cerkvijo le otrokom in morda še doraščajočim. Prevladuje tudi mišljenje, da naj imajo vso odgovornost za katehezo dušni pastirji po župnijah in kateheti. Večina udov farnih skupnosti pa stoji ob tej važni nalogi ob strani, prekrščenih rok in mirne vesti, kakor da katehiziranje ni zadeva in skrb vseh udov Cerkve, zlasti odraslih.

Prvi začetki krščanstva in poznejša zgodovinska razdobja nas opozarjajo, kako je bilo evangeljsko oznanjevanje prvenstveno naravnano na odrasle. Spomnimo se nekaterih zgodovinskih dejstev. Jezus Kristus je oznanjeval svoj nauk odraslim Judom in poganom. Prav tako so se apostoli obračali pri svojem poslanstvu na odrasle ljudi. Cerkev je že zelo zgodaj uvedla za pripravo na krst in na sprejem krščanske vere posebno pripravljalo šolo, imenovano katehemenat. Namenjen je bil odraslim. Ko se je potem krščanstvo obračalo na razna poganstva ljudstva, ki so se preseljevala, so spreobrnjeni prebivalci rimskega cesarstva spreobračali, zlasti misijonarji, predvsem odrasle. Ves srednji vek, ki ga zaradi močnega verskega življenja zgodovinarji zelo visoko cenijo, so odrasli kristjani uvajali v krščansko verovanje svoje otroke.

Vse do 16. stoletja, bolj točno, vse do tridentinskega cerkvenega zbora, ki se je zaključil leta 1563, Cerkev ne pozna kateheze za otroke. V krščansko življenje so uvajali mlade vernike odrasli laiki, se pravi starši in njihovi pomočniki. Odraslim je bila namenjena pridiga in odrasli so s poukom in s svojo vero uvajali otroke v krščansko življenje.

Sele tridentinski zbor je ukazal posebno poučevanje v veri tudi onih, ki si niso še ustanovili družine, to se pravi verouk za otroke in doraščajoče. Najprej so župniki ob nedeljah in praznikih imeli eno uro kateheze za vernike od 7. do 20. leta. Nato so vpeljali župnijski verouk v adventu in postnem času in še posebno katehezo kot bripravo na spoved in prvo obhajilo.

Leta 1774 so v naših deželah uzakonili splošno šolsko obveznost. Med drugimi šolskimi predmeti je bil v učni načrt postavljen tudi verouk. Z obveznim poučevanjem krščanske nauka v šoli je prejšnja kateheza odpadla. Čeprav se čudno sliši, moramo pa le reči, da je novi položaj prinesel veliko izgubo za versko oblikovanje otrok.

Predvsem je izginila iz družine zavest, da so starši odgovorni s svojo vero vzbujati in gojiti vero svojih otrok. Zakaj noben katehet ali kdo drugi, ki pomaga pri katehiziranju, ne more nadomestiti vpliva, ki ga imajo na otrokovo verovanje starši.

OTROCI MORAJO ŽIVETI IZ VERE STARŠEV

Ko bogoslovni profesor dr. Dermota razpravlja o teh zgodovinskih premikih krščanskega oznanjevanja, navaja kot glavni razlog, zakaj naj otroci živijo iz vere staršev, ne le iz verovanja kot takega. Le odrasel človek je namreč zmožen zrele, zavestne vere. Otroci, ki še niso človeško zreli, ne morejo imeti samostojne, zrele in odrasle vere. Vera otrok je v prvi vrsti sad tega, kolikor sta oče in mati verovansko zreli. Kakor otrok še ni sposoben samostojno skrbeti za svoje stvarne potrebe npr. za hrano in obleko, tako tudi ni sposoben za samostojno krščansko življenje.

Starši morajo razumeti, da se njihovi otroci spreminjajo, da so vsak dan drugačni, ko gredo skozi detinsko, otroško in mladostno dobo.

Posebno je odločilna pubertetna doba, ko mlad človek spolno dozoreva in se začne vedno bolj prebujati njegova osebnost. Prav v tem obdobju sta mu potrebna razumevanje in zgled staršev za versko-moralno odločanje. Res je sicer, da starši navadno pravilno zadenejo in dajo otroku tisto, kar najbolj potrebuje. Res pa je tudi, da se morajo starši še na poseben način usposobiti za pravilno religiozno vplivanje na svoje otroke.

Najbolj naraven in uspešen način verskega uvajanja je pogovor z mladim kristjanom. Še posebno je treba to pot ubirati v kritični dobi telesno-duševnega dozorevanja. Oče in mati se ne smeta čuditi in pritoževati, češ kakšni so danes otroci, temveč jim morata pomagati, da bodo mogli svojo vero času primerno izoblikovati in razvijati k zrelosti.

Vsak mladostnik mora priti do tega, da bo z apostolom Pavlom mogel o sebi reči: Vem, komu verujem; sidičiti hočem največji osebnosti, Tistemu, ki o sebi zatrjuje: »Kdor hodi za menoj, ne hodi v temi!« Takšne zavestne vernosti pa mlad človek ne bo dobil od staršev, ki znajo le karati, deliti očitke in pripovedovati, kako je bilo v njihovi mladosti vse drugače in lepše.

Oče in mati morata že zaradi svojih otrok zavzeto zasledovati življenje vere, razvoj v Cerkvii in duhovno oblikovanje sodobnega časa. Otroci morajo čutili, da jim oče in mati ne dajata le jesti, jih ne samo oblačita in skrbita za primerno zabavo, pač pa da sta zreli osebnosti, močna in prikupna predvsem v veri. Nujno potrebno je torej, da starši zasledujejo verske probleme v verskem tisku, radiu in predavanjih iz tega področja.

Splošni katehetski pravilnik postavlja kot najprimernejšo obliko verskega vzgajanja doraščajočih pogovor. Tudi starši, to željo izrekamo sedaj ob pričetku novega šolskega leta, naj se vedno bolj usposablja za dialog s svojimi otroki. To je zahteva časa in sodobnega verskega izražanja. Je pa to tudi najbolj zanesljiv način, kako otrokom pomagati, da ne postanejo žrtev slabega okolja. Čim bolj bo mlad človek versko-moralno razgledan in podprt z zgledom svojih staršev, toliko bolj se bo kritično in osebno odgovorno odločal v življenjskih situacijah.

Msgr. JOZE JAMNIK

Nova vojna na Bližnjem vzhodu

V soboto 6. oktobra, šest let in štiri mesece po zadnjem velikem arabsko-izraelskem spopadu, v katerem so Egipt, Jordanija in Sirija pretrpeli ponižujoč poraz, je vojna vihra spet zajela ves Bližnji vzhod.

To pot so bili Egipčani in Sirijci tisti, ki so napadli prvi. Ze dolgo je moral egipčanski predsednik Sadat poslušati nezadovoljne vojake in študente, ki so vpili nadenj, kadarkoli se je v javnosti pokazal: »Mir ali vojna, odloči se ali pojdi!«

Sedaj se je odločil za vojno. Odločil se je iz notranjih razlogov, da pozornost javnega mnenja prenese od socialnih problemov na narodnoobrambne; odločil se je za vojno, da pribori Egiptu v arabskem svetu spet tisti ugled, ki ga je imel Egipt pod Naserjem; odločil se je za vojno, da z morebitnim uspehom na bojnem polju okrepi arabski položaj pri prihodnjih pogajanjih, katere Sev. Amerika in Sovjetska zveza vedno bolj zahtevata od sprotih strani.

POLOŽAJ NA BOJIŠČIH

Tisti, ki so tudi to pot pričakovali, da bo Izrael hitro pomedel z arabskimi divizijami, so se ušteli. Pravo presenečenje pred svetovno javnostjo so povzročili Izraelci že s tem, da niso znali pravočasno preprečiti prehoda egipčanskih čet čez Sueški kanal. Je to pot njihova sicer izborna obveščevalna služba odpovedala? Ali pa so bili v premirje tako gotovi, da so vzhodno obrežje Sueškega prekopa pustili skoro nezaščiten.

Dejstvo je, da so Egipčani brez kakih ovir prešli prekop s svojimi motoriziranimi enotami in začeli prodirati v notranjost Sinajskega polotoka. Zasedli so tudi mesto El Kantara na vzhodni strani prekopa. Morali so že kar precej napredovati, če je izraelsko vojaško poveljstvo ta torek sporočilo, da porivajo izraelske čete egipčanske nazaj proti prekopu in da so od njega oddaljene še 6-7 km. Torej bo držalo, kar trdijo Egipčani, da je trenutno vsa vzhodna stran prekopa trdno v njihovih rokah.

Tudi na Golanski planoti nad Genezareškim jezerom so se pustili Izraelci presenetiti. Sirci so s svojimi oklepnimi enotami prodrli ponekod do 5 km čez mejo premirja. Boji so hudi in Izraelci nasprotnika le s težavo porivajo nazaj.

Kolike so pri tem človeške izgube in izgube na materialu, je težko ugotoviti, kajti obe strani nudita tako nemogoče številke, da je kar očitno, da po orientalsko krepko pretiravata, da ne rečemo, lažeta. Dejstvo je, da so se Izraelci zavili v skrivnostnost molk in da napovedujejo protiofenzivo, ko bodo v boj posegle rezervne sile.

SPRTE VELESILE

Ob tem spopadu se je znova pokazalo, da govorijo velesile razlicen jezik, ko gre za njih interese. Severnoameriški predsednik Nixon je takoj zahteval sklicanje Varnostnega sveta, ki naj bi ukazal ustavitve ognja kot se je to zgodilo leta 1967 na zahtevo Sovjetske zveze, ko je šlo Egipčanom slabo.

Varnostni svet se je res sešel, a nič sklenil, ker sta tako Sovjetska zveza kot Kitajska zavzeli stališče, da Egipčani le jemljejo nazaj, kar jim je bilo leta 1967 odvzeto in da naj se jim ne dela ovir.

Italijanska vlada je naravno vznemirjena, saj je področje Sredozemlja njeno življenjsko področje. Poleg tega prejema iz arabskih dežel 80 % nafte. Zato je italijanska diplomacija podvzela akcijo v dveh smereh: dela na tem, da bi sovražnosti kmalu prenehale, obenem pa si prizadeva, da bi vse članice Skupnega evropskega trga — devet po številu — zavzele enotno stališče do krize.

V Moskvi to pot pazijo, da ne bi šli v podpori Arabcem predač, kajti ne bi radi vsled tega spora prišli spet v nasprotje s Severno Ameriko. Takoj po izbruhu sovražnosti sta si Nixon in Brežnjev izmenjala poslanici, kar dosti pove.

Arabski tisk je to pot veliko bolj zmeren kot v času šestdnevne vojne pod Naserjem. Poroča o uspehih egipčanskih in sirskih čet, a poudarja tudi težke izgube na obeh straneh. Ne napoveduje bliskovitih zmag, pač pa podčrtuje, da se bo ta spopad končal šele takrat, ko bo Izrael pregnan iz vseh od njega zasadenih ozemelj.

Levičarsko časopisje, tudi slovensko, daje seveda v polni meri prav Arabcem. Oni da so žrtve, Izraelci »agresorji«. Vse je pisano tako, da dobi bralec vtis o skorajšnjem izraelskem porazu.

To je nagnilo Orlandija, tajnika PSDI (italijanske socialdemokratske stranke), da je dal izjavo, ki daje čast njegovi premočrnosti, ki je marsikje drugod tudi na demokrščanski strani ni zaslediti. Dejal je:

»Sem radoveden, če bodo tudi to pot, ko sta napadalca Egipt in Sirija ter se mora Izrael braniti, nastopili razni borci za mir, ki znajo drugače uprizarjati hrupne enostranske "pohode miru". Bomo videli, ali je Organizacija združenih narodov zmožna braniti državo kot je Izrael in priznati njegovo pravico do obstoja ali pa bo vse prepuščeno sposobnosti, tehniki in volji do življenja izraelskega ljudstva.«

a. t.

Deželni svet v obrambo ruskih razumnikov

Razne stranke so v deželnem svetu vložile interpelacije in vprašanja v zvezi z grobim zatiranjem s strani sovjetskih oblasti znanih ruskih intelektualcev, med katerimi naj omenimo Nobelovega nagrajenca Solženicina in znanstvenika Saharova. Ob tem zatiranju misli in svobodnega izražanja ter o zapiranju »nevšečnih« svobodoljubnih pisateljev in znanstvenikov v psihiatrične bolnišnice smo v našem časopisu že pisali.

Tu naj zapišemo še, da je bila v deželnem svetu izčrpana debata o teh obsodbe vrednih dogodkih in da je predsednik deželnega odbora Comelli zelo stvarno odgovarjal na razna vprašanja, med drugimi tudi na vprašanje svetovalca Slovenske skupnosti dr. Draga Štokc, ki je deželni odbor vprašal, kakšne korake je napravil pred pristojnimi oblastmi v zaščiti

to svobode izražanja in misli sovjetskih razumnikov, ki so doma podvrženi hudi gonji in telesnim kaznim.

Deželni predsednik Comelli je dejal, da obsoja gonjo proti sovjetskim intelektualcem in se zavzel za svobodo misli in izražanja v vseh državah. Med diskusijo v deželnem svetu je prišlo do prekanja med krščanskimi demokrati in komunisti. Slednji pač ne morejo trpeti, da se kdo obregne ob komunistični sistem. Zanje je pač vse zlato, kar počenja komunistični režimi.

Resnica pa je dejansko samo ena: kjer je nasilje (katere koli barve), tam je tiranstvo, kjer je zatiranje svobode in misli, tam je diktatura. Diktatura je pa diktatura in zato vse obsodbe vredna, pa naj bo rdeča ali črna.

Osmo srednjeevropsko kulturno srečanje

Od 29. septembra do 2. oktobra je bilo v Gorici že tradicionalno kulturno srečanje med narodi šestih držav Srednje Evrope: Avstrije, Češkoslovaške, Nemčije, Jugoslavije, Madžarske in Italije. Pobudo za takšno srečanja je dala goriška revija »Iniziativa Isontina« že pred osmimi leti in se sedaj vršijo pod pokroviteljstvom dežele Furlanija-Juljska Benečija ter italijanske delegacije pri ustanovi UNESCO. V preteklih letih so na teh srečanjih obravnavali pesništvo, pripovedništvo, tradicionalno kulturo, urbanizem in arhitekturo ter gledališče na zemljepisnem prostoru Srednje Evrope.

Tema letošnjih dni je bila zgodovinsko-politična: Srednja Evropa v časovnem prostoru. Pritegnila je zato predvsem zanimanje zgodovinarjev in publicistov. Izodišče razprav je bila analiza raznih vidikov in poskusov, ki so v prejšnjem in v tem stoletju težili k razširjanju gospodarskega in političnega vključevanja med srednjeevropskimi narodi.

Glavne referate so imeli prof. Arduini Agnelli iz Trsta (Različna pojmovanja Mitteleurope v zadnjih dveh stoletjih), prof. Adam Wandruszka z Dunaja (Jadranska politika avstrijske monarhije), prof. Zaborzsky-Suchodolski z Dunaja (Srednja Ev-

ropa včeraj in danes) ter prof. Elio Apih iz Trsta (Mitteleuropa in pangermanizem v severovzhodni Italiji). Koreferat je imel še rojak prof. Jože Pirjevec (Pierazzi), ki predava zgodovino Vzhodne Evrope na univerzi v Pisi, in sicer o razpravah in polemikah med Benetkami in zborom poslancev v Frankfurtu leta 1848 glede načrtov o ureditvi Srednje Evrope.

Kot vidimo, so iz nerazumljivih vzrokov manjkali predavatelji iz Slovenije in Hrvaške, ki bi lahko res dali srečanju pomemben doprinos. Le deloma je to vrzel skušal dopolniti prof. Suchy z Dunaja, po rodu Čeh, s svojim koreferatom o skupnosti narodov v Avstriji, v katerem je prikazal tudi narodni preporod Slovencev.

Vtis je, da je letošnje Srednjeevropsko srečanje morda od vseh dosedanjih šlo najbolj konkretno v problematiko nekdanje zamisli Mitteleurope ter današnje politične in gospodarske stvarnosti v tem srednjeevropskem prostoru. To med drugim dokazuje poseg prof. Holotnika iz Bratislave, ki se je pozitivno izrekel o srečanju in nakazal nekaj smeri za sodelovanje med narodi Vzhodne in Zahodne Evrope.

Osnovne slovenske šole na Goriškem v novem šolskem letu

V ponedeljek 1. oktobra se je s šolsko mašo začelo novo šolsko leto na vseh šolah. Poglejmo, kakšna je podoba na slovenskih osnovnih šolah na Goriškem.

Na ljudski šoli v ul. Croce v Gorici bo v novem šolskem letu 95 učencev (lani 82), v ul. Randaccio, prav tako v Gorici, pa 41 (39). V Standrežu bo šolo obiskovalo 54 otrok (lani 43), v Podgori 22 (19), v Pevni 18 (19), v Stmavru 10 (8), v Steverjanu 44 (48), v Plešivem 5 (4), v Škrljevem 1 (2), v Doberdolu 74 (69), v Jamljah 23 (23), v Dolu 18 (15), v Sovodnjah 46 (47), v Rupji 33 (31) in na Vrhu 19 (25).

Skupno je letos vpisanih 503 otrok (lani 475) in sicer 107 v prvem, 106 v drugem, 108 v tretjem, 95 v četrtem in 86 v petem razredu.

Rekorden vpis je bil letos v prvi razred na osnovni šoli v ulici Croce v Gorici. Od 19 lani vpisanih je poskočilo število na 29 letos. To povzroča problem pouka v tako številnem razredu. Po zakonu bi morali razred razpoloviti in imeti paralelo. Toda primerne nove učilnice ni. Zato predlagajo, naj bi določeno število otrok iz ulice Croce vozili v prvi razred v ulico Randaccio, kjer je samo šest otrok v prvem razredu.

Padlo je število otrok v 1. razredu v Doberdolu in Sovodnjah, povečalo se je v Standrežu. V celoti vzeto je v prvih razredih osnovnih šol letos 1 otrok več vpisan kot pa prejšnje leto. V vseh razredih osnovnih šol je pa 28 otrok več kot lani. To je dobro znamenje, saj smo presegli število 500 vpisanih otrok.

Vprašanje zase so učne moči. Povečalo se je njih število v Gorici v ulici Randaccio, kjer imajo letos štiri učne moči, lani tri. Eno učno moč več imajo letos tudi v Jamljah (3) in v Rupji (4), eno manj na Vrhu (2), ker se je zmanjšalo število otrok od 25 na 19.

Ob primerjanju števila otrok po raznih šolah pa zbedejo človeka nekatera dejstva. V Škrljevem je vpisana samo še ena deklica in sicer v 4. razredu. Kaj bo s to šolo? V šoli na Plešivem je letos pet otrok. Ali ni to premalo za tako veliko naselje kot je Plešivo z ostalimi zaselki pod Medano?

Pokazali bi tudi na problem Sovodenj. Tam imajo združeno šolo za Sovodnje in Gabrje. V prvem razredu je samo sedem otrok. In vendar štejejo samo Sovodnje tisoč prebivalcev. Sovodenjci gradijo novo šolo. Toda če bodo pri njih rojstva tako padala, bo šola služila drugim otrokom in ne njihovim. Podobno bi človek rekel glede Steverjana in Jazbin. Tudi tam je nekaj manj kot tisoč prebivalcev, a samo sedem otrok v prvem razredu. Ali bodo te naše najbolj slovenske vasi izumrle same od sebe?

PROBLEM ENORAZREDNIC

Za zaključek še ena misel. Na slovenskih šolah je preveč enorazrednic oziroma dvorazrednic. To so šole, kjer ima en sam učitelj otroke iz vseh petih razredov ali vsaj iz več razredov skupaj. Take šole so dediščina iz preteklosti, ko je šlo za to, da ima vsaka vas svojo šolo, četudi enorazredno.

Moderna šola pa stremi za tem, da ima

vsak razred svojega učitelja oziroma učiteljico. Pouk v takem razredu je namreč polno uspešen. Marsikje so zaradi tega začeli združevati šole tako, da dobijo zadostno število otrok za petrazredno šolo. Otroke zaradi tega prevažajo iz več vasi v eno osrednjo šolo.

Tako delajo v Sloveniji, tako so začeli delati v Furlaniji. Tam so ukinali že večje število enorazrednic in več razrednic ter ustanovili petrazredne šole.

Nam najbližji primer je v Zagorju. Tam so združili šole iz Martinščine, Zagorja in Zdravščine in ustanovili močno petrazredno šolo s celodnevnim poukom.

Kaj pa na naših šolah? Ali bomo zmeraj vztrajali na enorazrednicah in večrazrednicah kot do sedaj? Poskuse združevanja so napravili tudi na naših šolah. V Steverjanu so združili enorazrednico v Jazbinah s šolo v Steverjanu in dobili petrazredno šolo s polnim poukom. V sovodenjski občini so združili enorazredno šolo v Gabrjah s šolo v Sovodnjah in dobili prav tako petrazredno šolo.

Vendar so bile pri tem težave od strani staršev, ki hočejo imeti »svojo« šolo v vasi, četudi enorazredno. Takšne šole pa so, znova poudarjeno, pedagoško manj učinkovite kot šole s petimi razredi. Zaradi tega je naše mnenje, da bi tudi na slovenskih šolah morali stremeti za tem, da se po pameti združijo manjše šole v večje šole, če mogoče v polne petrazrednice. Takšne šole imajo bodočnost. Naj bi o tem prizadeti razmišljali!

Sv. oče na obisku pri

»Malih Jezusovih sestrah«

V petek 28. septembra popoldne je sv. oče Pavel VI. obiskal redovnice, ki se imenujejo »Male Jezusove sestres«. Svojo postojanko imajo v Rimu v bližini trapistovskega samostana Tre Fontane. Prav opat samostana je dal sestram na voljo gozd, ki je last trapistov in prav v gozdu so si sestre zgradile celo vrsto preprostih stavb.

Male sestre Jezusove želijo biti učenke znamenitega puščavnika Charlesa de Foucaulda, ki je zadnja leta svojega življenja prebil v saharški puščavi in tam tudi umrl. V rimskem naselju je prostora za 250 sester. V Rim prihajajo iz vseh delov sveta, da se tu pripravijo na večne zaobljube, opravijo duhovne vaje in da se srečajo s sestrami iz raznih področij.

Sv. oče je bil vidno vesel, ko si je ogledal življenje in delo teh sester, ki niso le v duhu ampak resnično uboge. V dvorani za srečanja ni na razpolago sedežev. Sestre so sedele po tleh.

Sv. oče je v govoru omenil, da želijo biti Male Jezusove sestre pričevalke Jezusove ljubezni v svetu. In ravno tako pričevanje je danes tako potrebno. Saj v svetu tako primanjkuje ljubezni.

Male Jezusove sestre v Rimu skrbijo za približno 2.000 sirot. Morda je sv. oče s tem obiskom hotel pokazati, kam naj se usmerja moderno redovno življenje.

Širite „Katoliški glas“

Obsodba bombnega atentata v Celovcu

Izvršni odbor Slovenske skupnosti je z ogorčenjem vzel na znanje vest o podlem bombnem atentatu na sedež Zveze slovenskih prosvetnih organizacij v Celovcu, kjer je tudi uredništvo »Slovenskega vestnika«. Slovenska skupnost meni, da je ta ogabni napad nadaljevanje dosedanje gonnje proti koroškim Slovincem, ki zahtevajo zaščito svojih narodnih, kulturnih in socialnih pravic, za kar se je avstrijska republika slovesno obvezala v svoji državni pogodbi.

Medtem ko Slovenska skupnost izraža to svojo solidarnost Zvezi slovenskih prosvetnih organizacij in njenemu glasilu, tudi odločno protestira proti novemu terorističnemu napadu in poziva avstrijske oblasti, naj naredijo svojo dolžnost in naj zaščitijo življenje in imetje pripadnikov slovenske skupnosti na Koroškem. Izvršni odbor Slovenske skupnosti mora ponovno ugotavljati, da imajo pri tem protislovenskem rovarjenju veliko odgovornost avstrijski vodilni krogi in avstrijske politične stranke, ki dajejo s svojo oportunistično politiko potuho nacistični sodrgi in nacionalističnim skupinam, ki so v bližnji preteklosti že bili zapisali smrti koroške

Slovence in ki danes z drugimi metodami še vedno težijo za enakim ciljem.

Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici je poslala v zvezi s ponovnimi pojavi nacističnega nasilja zoper slovensko manjšino na Koroškem dva telegrama, ki se glasita:

Gospod kancler
dr. Bruno Kreisky,
Dunaj, Avstrija

Globoko prizadeti zaradi ponovnih pojavov nacističnega nasilja zoper slovensko manjšino na Koroškem energično protestiramo kot slovenska organizacija v Italiji in zahtevamo ustreznih ukrepov od strani vlade, kateri Vi predsedujete.

Brzojavko iste vsebine je ZSKP poslala tudi na koroško deložnega glavarja Hansa Sima v Celovcu.

Ista zveza je poslala tudi solidarnostno brzojavko Zvezi slovenskih organizacij v Celovcu, v kateri pravi:

Ob zločinskem atentatu na vašo organizacijo energično obsojamo podlo dejanje nacističnih elementov in izražamo solidarnost vsem koroškim Slovincem.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Ob grobu zavedne matere in žene

Minuli petek 5. oktobra smo v velikem številu pospremili na zadnji poti na bazoniško pokopališče zgledno in zavedno slovensko mater in ženo Angelo Marc por. Mužina iz Gropade.

Rodila se je pred 64 leti v Bazovici, kjer se je v mladosti aktivno udeleževala na prosvetnem in športnem področju v okviru društva »Lipa« oziroma »Zarja«. Poročila se je v Gropado, kjer je s pokojnim možem vodila kmetijo. Vzgojila je tri otroke v zavednem slovenskem in krščanskem duhu.

Pokojnica je bila zelo razgledana in globoko čuteča do naroda in do bližnjega, je veliko brala in razmišljala. Znana je tudi njena radodarnost do naših vzgojnih, verskih in kulturnih ustanov. Večkrat je tudi kandidirala na listi Slovenske skupnosti za tržaški občinski svet.

V cerkvi se je od blage pokojnice z občutenimi besedami poslovlil župnik msgr. Živic, ob grobu pa dr. Stoka, ki je med drugim dejal: »Ko se danes poslavljamo od matere in žene, ki ji je bilo življenje ena sama predanost delu, svojemu občestvu, svoji družini in svojemu narodu, nam je težko pri srcu. Zavedamo se, da polagamo s tako materjo v grob nekaj tako dragocenega, da je to težko povedati. Žene, kot je bila pokojnica, ki ni niti za hip v življenju podvomila v svojo družino, ideale, ki jih še danes — in morda danes bolj kot kdajkoli prej — pošteti svet globoko ceni, zaslužijo v naših srcih trajen spomenik.

Prepričani smo zato, da bo njeno življenje obrodilo stotero zgledov med našimi mlajšimi materami, da bodo znale tudi v današnjih nelahkih časih najti vselej v življenju pot pravice, resnice, dela, ljubezni do svoje družine, svojega naroda. Bogatejši za vse, kar smo od takih mater prejeli, gojimo upanje, da bodo tudi pozni naši rodovi ostali zvesti idealom, katerim je pokojnica bila predana skozi vse življenje. Doumeli naj bi, da zahteva tudi naš čas žrtve, spoštovanje materinega jezika in zgledno življenje.

Izrazom iskrenega sožalja prizadeti družini se pridružuje tudi naš list.

Pred sto leti se je rodil škof dr. Gnidovec

Med slovenskimi škofi v času med obema svetovnjima vojnama je zavzemal škof dr. Ivan Franc Gnidovec, ki je pastiral v današnji Makedoniji, na skrajnem jugovzhodnem delu Jugoslavije, izredno mesto.

Njegova škofija je bila verjetno po obsegu največja, saj je obsegala polovico Srbije, toda po številu vernikov med najmanjšimi. Lahko bi trdili, da je to bila prava misijonska škofija, ki je združevala po tem delu Jugoslavije razkropljene katoličane in nekaj katoličanov ob novi albanski meji.

Sedež škofije je bil v Skopju, kjer je bila že v prvih časih (blizu Soluna) urejena cerkvena organizacija in pozneje sedež škopske nadškofije. Da znova uredi cerkveno življenje v tej novoustanovljeni škofiji na ruševinah večstoletne turške zasedbe, je na to izredno težko mesto sv. oče Pij XI. poklical profesorja in ravnatelja na škofijski gimnaziji v St. Vidu pri Ljubljani dr. Ivana Franca Gnidovca.

Škof Gnidovec se je rodil 29. septembra 1873 v vasi Veliki Lipovec v župniji Ajdovec bližje Žužemberka na Dolenjskem. V družini je bilo devet otrok, od katerih so trije postali duhovniki, ena sestra pa redovnica. Kljub zelo skromni in kamniti kraški zemlji je oče Jožef, potem ko je odslužil desetletno vojaško službo, v globoki veri zmožeg ugoditi želji sinov, da so se lahko odzvali klicu Gospodovemu. Sin Ivan je obiskoval srednjo šolo pri frančiškanih v Novem mestu, katero pa je kmalu prevzela država. Vedno odličnjak je dovršil tudi maturo.

Po končanih študijah teologije in doseg doktoratskega naslova je kot duhovnik gorede deloval na raznih župnijah ljubljanske škofije. Ko pa je škof Jeglič ustanovil škofijski zavod — mogočno gimnazijsko poslopje, in je v njej nastanil gimnazijo, je postavil za ravnatelja te pomembne škofijske ustanove izkušenega in vsestransko izobraženega dr. Gnidovca; istočasno je prevzel tudi vodstvo zavoda, v katerem so stanovali gimnazijci. Toda Bog ga je klical drugam.

Dr. Gnidovec je po nekaj letih vstopil v red lazaristov, to je misijonskih duhovnikov sv. Vincencija Pavelskega. Ko pa je

Ramazan - mohamedanski postni čas

Mohamedanci (pri nas jim večkrat pravijo: turška vera) se vsako leto pripravljajo s celomesečnim postom na svoj največji praznik Ramazan-Bajram, zato se ta postni čas (mesec) imenuje Ramazan. Mnogim kristjanom (katoličanom) je celo sedanjí predpis o postu preveč in bi se ga radi popolnoma znebili, v mohamedanskih deželah pa še večina strogo drži svoje postne postavne.

Ker se mohamedanci drže luninega koledarja, se tudi mesec posta Ramazan seli, vsako leto približno en mesec naprej. Letos, v letu 1973 (kar odgovarja letu 1393 po njihovem štetju), traja post od 28. septembra do 27. oktobra, a 28. oktobra je glavni praznik Ramazan-Bajram, ki traja tri dni.

V tem času pravoverni mohamedanec od jutranje zore do večernega mraka (ko se pokaže prva zvezda in ko muezim to objavi) ničesar ne okusi, ničesar ne dene v usta: ne hrane ne pijače (niti čiste vode) in ne cigarete (kar je za mnoge najhujše). Posebno hudo je to v poletnih časih v južnih krajih, ko je velika vročina in ko morajo mnogi delati na polju.

Zeljno zato pričakujejo vsi večerno zvezdo in klic muezima. Vsi pohite najprej k vodi, da se umijejo. Umivanju po strogem redu sledi molitev, klanjanje in potem se okrepečajo. Kadilci seveda najprej prižgejo cigareto. Kar ganljivo je gledati strastne kadilce, s kakšno slastjo vlečejo prve dime po dolgem postu.

Bogataši si seveda privoščijo bogate večerje in tudi zjutraj zgodaj, pred zoro, se še dobro najedo in napijejo, a čez dan čim manj delajo. Drugače je seveda z reveži in delavci, ki morajo delati.

V tem času so dolžni mohamedanci storiti čim več dobrih del, posebej deliti miloščino.

Za nas je seveda nerazumljivo, zakaj velja ta strogi predpis o postu za čez dan, medtem ko se ponoči sme jesti in piti ter se veseliti. Razne azijske stare vere imajo sploh veliko predpisov, ki so za nas nerazumljivi.

Glavni praznik Ramazan-Bajram praznujejo silno slovesno z zunanjim veseljem:

gostije, medsebojni obiski v svečanih oblekah, muzika in hiška in na ulicah... Seveda liturgično te dni ni nič posebnega, kakor bi mi pričakovali, ki smo naučeni, da imamo prav za velike praznike slovesnejše maše in razne pobožnosti (procesije...). Mohamedanci v svojem postnem času Ramazanu vsaj petkrat dnevno molijo in se klanjajo, kar je precej naporno in za tistega, ki tega ni vajen, kar nemože. Če ne morejo v džamijo (mošejo), molijo kjerkoli, na majhni preprogi, obrnjeni proti vzhodu. Ali nikdar brez umivanja, kar pomeni očiščenje vesti.

A. T.

S TRŽAŠKEGA

4. slikarski »ex tempore« na Proseku

V nedeljo 14. oktobra prireja Krožek absolventov slovenske akademije v Trstu četrto slikarsko tekmovanje za slikarje naše dežele. Kot prejšnja leta bodo tudi letos tekmovalci razdeljeni v dve skupini: v samouke in profesionalce. Za obe skupini bodo na voljo priznanja za najboljše dela. Dovoljen je vsak slog in vsaka slikarska tehnika, vključno črno-belo risanje. Mera platen oziroma snov ni določena. Vsak slikar, ki se bo udeležil tekmovanja, bo moral predložiti v žigovanje svoje platno, in sicer največ dve; komisiji pa bo izročil eno samo sliko po lastni uvidevnosti.

Zigovanje bo v vasi pred Prosvetnim domom s pričetkom ob 7.30, zaključilo pa se bo ob 13.30. Vsa dela brez podpisov, brez okvira in brez vsakega prepoznavnega znaka morajo biti izročena najkasneje do 14. ure. Zirja bo po 15. uri začela ocenjevanje ter nagradila najboljša dela. Po nagraditvi bodo vsa dela na vpogled občinstvu do 19.30. Slikarsko tekmovanje bo ob vsakem vremenu.

Poroka

V soboto 6. oktobra sta se v cerkvi na Repentantur poročila Anamarija Durnik in Robert Pipan. Clani rojanskega cerkvenega zbora in zbora »Fantje izpod Grmade« jima želijo mnogo sreče na skupni življenjski poti.

Naraščajoče cene mesa na Tržaškem

V letošnjem poletju je na Tržaškem prišlo do znatnih poviškov v cenah mesa, predvsem kar zadeva teletino. Cena zrezkov teletine je npr. med junijem in julijem poskočila kar za 470 lir in je že dosegla bajno mejo 4.380 lir.

Pojav je vsekakor zaskrbljujoč, če upoštevamo, da je do poviškov prišlo v razdobju okoli 16. julija, ko je vlada zamrznila cene živil in drugih predmetov široke potrošnje. Do poviškov je prišlo tudi pri drugih vrstah mesa, vendar ni znano, če pred ali po 16. juliju. Nov udarec za potrošnike torej, posebno za tiste, ki imajo zaradi zdravja ali prehrabnih navad raje teletino.

Cene govedine se v bistvu niso spremenile; izjemo predstavlja »roast beef«, ki je od 3.445 dosegel zdaj ceno 3.500 lir za kilogram. Pljučna pečenka pa je v ceni za kilogram narasla za 25 lir in je še vedno pod mejo 4.000 lir.

Kamenčki

Ob robu srečanja »Mitteleuropa« 1973

Pred dobrim tednom so se v Gorici zaključila osma Srednjeevropska kulturna srečanja ali »Mitteleuropa«. Na teh kulturnih zborovanjih so sodelovali zgodovinarji in sociologi iz Avstrije, Češko-slovaške, Jugoslavije, Nemčije, Poljske in Italije. Zanimiva in zgovorna pa je bila v jugoslovanski delegaciji odsotnost Slovencev in to zlasti znanstvenih delavcev ljubljanske univerze.

Ni naš namen iskati vzrokov te odsotnosti. Niti se ne bomo spuščali v kako podrobnejše poročilo o delih zadnjega kongresa. O tem je že itak govora na drugem mestu. Radi bi se za trenutek ponudili ob sami zamisli in zlasti organizacijskem okviru srečanj »Mitteleuropa«.

Namen vseli dosežanih zborovanj je bil poglobiti duhovne in idealne vezi med narodi, ki so nekoč strnjeno in združeno živeli v habsburški monarhiji. Ne dvomimo o koristnosti vsake take pobude, saj lahko v tem vidimo nov korak v iskanju sožitja

in zblizanja med narodi. Prav sem se tudi uvrščajo ti srednjeevropski kulturni stiki in jih lahko že zaradi tega iskreno pozdravljamo.

Vendar bi k temu le nekaj dodali. Goriški prireditelji se v vseh teh letih niso potrudili, da bi v sklop organizacije in sodelovanja pri teh izredno važnih srečanjih pritegnili tudi kulturne delavce slovenske manjšine v Gorici in na splošno v deželi. Primer kakega posameznika še ne spremenijo te slike. Mnenja smo, da bi morali prav tu, v Gorici, že sami organizatorji ustvariti resnično srednjeevropsko ozračje s potrebno integracijo pripravljane odbora ali drugih organov ustanove »Srednjeevropska kulturna srečanja« (Incontri culturali mitteleuropei) s kvalificiranimi predstavniki naše narodne skupnosti.

Le tako bo zamisel teh srečanj uresničila svoj »raison d'être« in v samih korienah ustvarila potrebne pogoje, da se ta pobuda razraste v mogočno drevo.

Spectator

Ob Larijskih valovih...

Vtisi s festivala nasprotij

Como, september

Jesenski popotnik se z udobno ladjo mirno pelje po temnozeleni jezerski gladini iz velikega mestnega središča proti notranjosti vodne površine. Za seboj pušča obrežje, polno ladjic in motornih čolnov, ter mestne obrise in se bliža odprtim valovom. Ladja »A. Volta« se leno pomika po prostornem vodovju in turist se lahko že hitro zagleda v novo panoramo. Ni čudno, da se je prav ob tem jezeru Manzoni tako navdahnil za opisovanje slikovite pokrajine, ko se gore spuščajo naravnost v jezero in se meglene koprene zgodnje jeseni že ovijajo okrog značilnih gorskih obronkov. Cernobbio, Villa d'Este s čudovitimi vrtovi in plavajočim bazenom, Torno, Moltrasio, pa še naprej Arcegnio in še in še druga mala pristanišča. Linijski parnik na progi Como-Cadenabbia-Bellagio še naprej molče prevaža svoje potnike, le skoraj neslišna vodna glasba spremlja to izredno prijetno jadranje...

Glasba seveda ne spremlja popotnika po jezerskih valovih, temveč ga čaka zvečer na festivalu »Autunno musicale«, ki se letos že sedmo leto odvija na bregovih Larija, kot tudi imenujejo jezero Como. V tem istoimenskem mestu namreč poteka ves september in še prvi teden oktobra glasbeni festival, ki je morda vsaj v Italiji edinstven. Nabožna, simfonična, komorna in sodobna glasba si tu podajajo roke. Ob tem se prav tako združujeta filmska in dramska umetnost v posebni povezavi z muziko. Spet je priložnost za študijska predavanja in za neposredno spoznavanje avantgardnega snovanja v glasbeni umetnosti z vsemi možnimi (in nemožnimi) izraznimi sredstvi. Vse to se prav ponuja obiskovalcu in kritiku, ki lahko sprejme ali odkloni tako tradicionalno kot tudi drzno in še nepoznano obliko glasbene ali pa samo zvočne govornice.

Na tem festivalu, ki bi ga lahko zaradi skoraj nasprotujočih si umetniških tendenc imenovali festival nasprotij, je dovolj priložnosti za zblizanje z omenjenim umetniškim svetom. Ze same večdnevne glasbene prireditve (glasbeni weekendi) lahko uvedejo udeleženca v raznolikost muzikalne produkcije. Kaj vsega ne nudijo ti programi! Od Händlovih ljubavnih kantat do velikega slovenskega simfoničnega zaklada, od srednjeveških »laudarijev« in »ludusa« do modernega francoskega »tour de chant«, do ognjevite špansko-ameriške kitare do bachovske ali mozartove produkcije v Italiji, pa spet od ljubzenske polifonije 16. stoletja do Ibertove filmske glasbe Don Kihotal... Se in še bi lahko nadaljeval, če ne bi s tem preveč dolgočasil bralca.

Sam sem se udeležil enega izmed teh tednov s prav pestrim sporedom. Prvi večer je bil posvečen nabožni glasbi z upriporitvijo glasbene svete igre »Ludus Danielis« iz 13. stoletja. To je dramatisirana in peta zgodba iz življenja preroka Danielja, ki so jo izvajali mladi pevci, plešalci in igralci v katedrali mesta Beauvais v Franciji. Tako lahko beremo v edinem rokopisu iz British Museuma v uvodu: »Ad honorem tui, Christe - Danielis ludus iste - in Belvaco est inventus - et invenit hunc juvenus«. Moram reči, da me je izmed vseh koncertov na sporedu prav ta morda najbolj privlačil, saj je bilo možno tu slišati izrazito srednjeveško glasbo in to v zelo odgovarjajoči ter fini interpretaciji. Glasbeni izraz je morda za današnje uho nekoliko oster in srep (poln diskanta

in organa), obenem pa skrajno privlačen in prav v tej elementarni skoposti in disonantnosti kvart in kvint naravnost očarljiv. Posebno primeren je bil zato tudi okvir koncerta — bazilika S. Abbondio, nekdanja romanska katedrala v Como iz 10. stoletja. Igra luči in senc, mimika plešalcev, zadržanost in prodornost zbora in solistov ter barvita spremljava orkestra, vse to je enovito učinkovalo na občinstvo. Med drugimi so nastopili Kammerchor Kobelt iz Züricha ter »Ballet de chambre suisse«.

Posebej naj še omenim koncert v Villa Olmo z nastopom venezuelskega kitarista Aliría Diaza, ki prihaja iz šole André Segovia. Morda si v začetku nisem predstavljal tolike izrazne moči instrumenta, »la guitarra española... con los laberintos ingeniosos, variedad de sonos y dances«, kot pravi španski baročni mojster na tem glasbilu. Diaz je svojo kitaro ob igranju španske renesančne glasbe namah spremenil v lutnjo, ob izvajanju Frescobaldijevega »ricercare« v orgle, ob lahni Scarlattijevi sonati pa v čembalo. In vendar je njegova kitara z vsem ognjem zabrenkala tudi v ritmičnih plesih Albeniza in De Falla!

Med koncerti istega tedna moram še omeniti glasbeni večer v Villa Olmo (prava razkošna oaza ob jezerskem nabrežju) s salonsko glasbo 19. stoletja. Muzika, kostumi, pričeške, prikloni, nežna spremljava kvarteta in kvinteta — vse to je odražalo duh že zdavnaj izumrle dobe. Zanimiv je bil tudi nedeljski simfonični koncert v Cernobbio z nastopom orkestra »Symphonia« iz Como, ki ga vodi Roger

V nedeljo 14. oktobra ob 17. uri

bo v svetoivanskem Marijinem domu v Trstu prireditve

»PO DOMAČE«

z ansambлом »Taims« in pevcema Nadjom Fabris in Davorinom Sinigojem. Vabljeni!

Norrington z glasbo Mozartovega časa. Sledila sta še večer z glasbenim filmom (Don Kihot, v katerem poje Fjodor Saljapin, glasbo napisal Jacques Ibert) ter operni večer z nastopom milanske Scale z opero »Il convitato di pietra« skladatelja Gazzaniga (18. stol.).

Poglavje zase predstavlja na larijskem festivalu sodobna glasba. Gre že za avantgardo, ki ne pozna več notne grafije, običajnih instrumentov, zakonov harmonije ipd. Zanimivo je, da pri teh koncertih (ki bi jih sicer vedno ne mogli imenovati s tem imenom — saj so včasih le proizvajanja mehanskega zvoka!) sodelujejo tudi sami skladatelji. Gre tudi za vidna imena konkretne in elektronske muzike: Sylvano Bussotti (Extra-rara), Slovenec Vinko Globokar, Poljak Zygmunt Krauze idr. Ne lastim si preroških darov glede bodočnosti tega glasbenega iskanja, verjetno pa bo tudi od tega kaj ostalo.

Larijski festival »Autunno musicale« je prav v tem zelo vitalen in plodovit. Ne obuja samo preteklosti, ne daje samo že običajnih festivalskih shem, predlaga tudi najaktualnejše in kulturne perspektive. In v tem vrši svoje poslanstvo, v to smer ga vodita njegova umetniška vodja Italo Gomez in Gisella Belgeri. In prav v tem bo gotovo še naprej ostal življenjski.

Andrej Bratuž

A. H. S.

(7)

Poromali smo v Sveto deželo

Po teh obiskih prvih svetih krajev smo se z avtobusom odpeljali v dolino Gihon pod mestnim obzidjem in si ogledali kopel Siloe, kjer se je umil seporojeni deček, ki je potem spregledal. Na pobočju doline stoji pristna arabska vas in so bili takoj okrog nas številni arabski otroci. Nekateri so se v vodi tudi kopali.

Nam se je zdelo voda umazana in je tu slepi deček prejel vid. Ta studenec je edini izviri žive vode v Jeruzalemu, ki nikoli ne usahne. V časih judovskih kraljev je bil znotraj mestnega obzidja in njemu se imajo zahvaliti, da tudi stari Jeruzalem ni trpel žeje. Danes sta studenec in cela dolina zunaj sedanjega mestnega obzidja in odmaknjena od mestnega hrupa.

V CERKVI BOŽJEGA GROBA

Ker nam je po obisku Cedronske doline in krščanskega Siona ostalo še nekaj

OB 50-LETNEM JUBILEJU GORIŠKE MOHORJEVE DRUŽBE

Razni življenjski jubileji, zlasti še petdesetletnice, so čas obračunov. Ni toliko važno, kaj je nekdo doživel, važno je, kaj je kdo storil. Takšen obračun o opravljenem delu polaga pred slovensko javnost Goriška Mohorjeva v knjigi »Slavnostni zbornik«.

SLAVNOSTNI ZBORNIK bo v vrsti sestavkov prikazal družbeno književno in kulturno delo v zadnjem petdesetletju in njen doprinos za ohranitev verskih in narodnih vrednot na Primorskem. Zbornik bo obdelal razna področja, na katera je posegala družbena dejavnost, in poudaril ustvarjalne značilnosti, ki jih je GMD prispevala v zakladnico slovenske kulture.

Vsebinska: Pozdravnim in voščilnim besedam vseh naših dušnih pastirjev bo sledilo poglavje z utrinki iz spominov še živečih družbenih ustanoviteljev in njihovih prvih sodelavcev. Tretje poglavje bo vsebovalo zgodovinski oris GMD in vrsto sestavkov, v katerih bodo strokovnjaki vsestransko prikazali in ocenili družbeno delo in dosežke: kaj vse je družba ustvarila na področju leposlovja, glasbene ustvarjalnosti, znanstvene dejavnosti, verskega tiska, gospodarstva, mladinske vzgoje in družinskega življenja. Sledil bo prikaz likovne podobe goriških mohorjev in podroben pregled vseh Mohorjevih tiskov.

Slavnostni zbornik bo pričla življenjske sile zamejskih Slovencev, dokaz njihove kulturne ustvarjalnosti, spomenik njihovem delu in trpljenju.

Ob 30-letnici požiga Mačkolj

Kot mnogo drugih vasi na Krasu in v Istri, so Nemci med splošno oktobrsko ofenzivo leta 1943 požgali tudi Mačkolje ter pobili enajst moških in fantov.

V spomin na te tragične medvojne dogodke je bila v nedeljo proslava s kulturnim sporedom. V prvem delu sta nastopila mešani pevski zbor iz Mačkolj pod vodstvom Dušana Jakomina ter moški zbor »Valentin Vodnik« iz Doline. V drugem delu pa je imel svoj koncert tržaški partizanski zbor pod vodstvom dirigenta O. Kjudra. Vmes in na koncu je igrala godba na pihala iz Brega. Napovedovala je dijakinja Dorjana Kofol.

Stevilne udeležence je v začetku najprej pozdravil predsednik odbora za postavitev spomenika padlim geom. Idle Tul. Nato je nekaj besed spregovoril dolinski župan Dušan Lovriha. Osrednji priložnostni nagovor pa je imel prof. Alojz Tul, ki je najprej orisal položaj na Primorskem leta 1943, zlasti po kapitulaciji Italije, ter nato navedel kroniko dogodkov v zvezi s požigom vasi 2. oktobra 1943. V zaključnem delu je poudaril, da moramo pridobiti odpora in narodnoosvobodilnega boja konkretno ohranjati tako, da se predvsem dosledno poslužujemo materinega jezika v zasebnem in javnem življenju ter drugih priborjenih državljanjskih in narodnih pravic, za katere so naši ljudje med vojno in še prej trpeli in umirali.

Proslava je bila na dostojni višini in je tudi drugače dobro uspela, kar je treba v znatni meri pripisati duhu vzpostavljenega sodelovanja med vaščani.

Tiskovna konferenca SSG

Vodstvo Stalnega slovenskega gledališča je priredilo tiskovno konferenco, na kateri sta govorila prof. Josip Tavčar, predsednik upravnega sveta SSG, in ravnatelj gledališča Filibert Benedetič. Prof. Tavčar je orisal položaj, v katerem se nahaja naše gledališče. SSG je eno izmed osmih stalnih gledališč v Italiji, vendar ne dobi va od države, oz. od ministrstva za turizem in prireditve take finančne podpore kot ostala. K finansiranju SSG prispeva sedaj krajevne ustanove, vendar je demarno stanje kritično in bo nevdržno pri-

hodnje leto, če ne bo ustrezne državne pomoči. Prof. Tavčar je pozval politične stranke in slovensko javnost, naj se vzamejo za ta problem.

Nato je Filibert Benedetič seznanil prisotne s pripravami za bližnje nastope in s programom za prihodnje mesece.

Proti razlaščenju pri Orehu

Dolinski občinski svet je na svoji seji 5. oktobra soglasno sprejel resolucijo proti razlastitvam pri Orehu, ki jo je predlagal odbor. Resolucija opozarja, da so bili dolinski občani v preteklosti hudo prizadeti in oškodovani z obširnimi razlastitvami, zato občinski svet nasprotuje vsem nadaljnjim razlastitvam; nasprotuje tudi, da bi pri Orehu gradili petrolejsko čistilnico Vincor, ker ne bi prinesla nobenih gospodarskih koristi, ampak bi samo okužila okolje; izraža svojo podporo in solidarnost s prizadetimi lastniki, mljško občino in vsemi organizacijami, ki se borijo proti tem krivičnim razlastitvam; končno poziva predsednika deželne vlade Furlanija-Juljskega Benečija, da prekliče dekrete o razlastitvah v Osapski dolini, ker niso tu predvidena nobena nujna javna dela splošne koristi ter poziva vodstvo Ustanove za industrijsko področje (EZIT), naj ne ravna več tako brezobzirno z lastniki zemljišč ter naj zato opusti razlastitveni postopek.

Za resolucijo so, kot rečeno, glasovali svetovalci vseh skupin (Slovenska skupnost, KPI, PSI, PSDI in DC).

Gročana

Mladinski krožek »Veliko Gradišče« v Gročani je zadnje nedeljo septembra priredil izlet po Dolenski. Udeležilo se ga je lepo število mladih in odraslih iz Gročane, Peska in Drage.

Poromali so k Materi božji v Novi Stifiti, si ogledali »suho robo« v Ribnici in počastili v Rašici, rojstni vasi Primoža Trubarja, njegov spomin. Po lepi cesti Ljubljana-Zagreb so občudovali lepoto Dolenske, še polno jezerov in velikih nalivov, v Novem mestu so si ogledali most nad Krko, znamenito kapiteljsko in frančiškansko cerkev. Na povratku so obiskali starodavno baziliko v Stični in si ogledali del samostana.

Duhovno obogateni in oživiljeni po dobrem cvičku so se vrtili domov s sklepom, da bodo take izlete še priredili. Resno mislijo nuditi mladini in odraslim več kulturnih in zabavnih večerov v zimskem času, ko ni toliko dela na polju. Čestitamo marljivi mladini!

Zahvala

Dne 20. septembra sem prejela imenovanje za stolico italijansčine na klasičnem oddelku znanstvenega liceja »F. Prešeren« v Trstu. Ob tej priložnosti se iz srca zahvaljujem sindikatu slovenske šole in kolegom za solidarnost ter za odločilno pomoč. Iskreno se zahvaljujem tudi g. poslancu Albinu Škerku za interpelacijo v poslanski zbornici, g. dr. Stanku Sobanu, ki mi je ob ponudbi ministrstva dal edino pravilni nasvet, tisku, ki je v zadevi objektivno poročal, in vsem, ki so mi kakorkoli izrekli solidarnost. Zvest, da so značajni, neodvisni in pogumni ljudje odločno obsojali krivico, mi je bila ves čas v veliko oporo. *Marija Kacin*

★

LJUBLJANSKA TV

Spored od 14. do 20. oktobra 1973

Nedelja: 8.40 Skrivnosti morja. 9.30 Otroška matineja. 10.15 Proslava kmečkih uporov. 21.30 Nova imena. 22.20 Košarka.

Ponedeljek: 17.45 Zlata ribica. 18.25 Enciklopedija živali. 20.35 L. de Vega: Ovčji kal. 21.55 Kulturne diagonale.

Torek: 17.45 Noge v zlatu, glava v blatu. 18.15 Od zore do mraka. 19.15 Pšenica v Sahari. 21.25 Bratje Karamazovi.

Sreda: 17.45 Otroci naše šole. 18.20 Na sedmi stezi. 18.40 Arhitektura in družba. 20.35 Kdor zna, ta zna - angleški film. 22.05 Nogomet Anglija: Poljska.

Četrtek: 17.35 A. Linhart: Matiček se ženi - I. del. 20.25 Kam in kako na oddih. 20.40 Četrtekovi razgledi. 21.35 A. Ingolič: Mladost na stopnicah.

Petek: 17.40 Pisani svet. 18.40 Planinarstvo. 18.50 Pet minut za boljši jezik. 19.05 Kratek film in naš ekran. 20.35 Potovanje na dno morja - film. 22.15 XXI. stoletje.

Sobota: 18.15 Daktari - film. 20.30 Lice ob licu. 21.25 Skrivnosti morja. 22.15 Starinarja.

†

V sredo 10. oktobra nas je nenadoma zapustil

Josip Terčon

V globoki žalosti sporočajo to vest

Hčerke Rožica, Nada, Marinka in ostalo sorodstvo

Nabrežina, Sestlan, Kranj, Ljubljana, Firenze, 10. oktobra 1973

mor so Jezusa položili v grob. Tukaj pa vidiš, da je bilo to zelo blizu, morda deset metrov narazen. Ko smo stopili v cerkev, smo namreč najprej zlezli na Kalvarijo. Pravim, da smo zlezli, ker se je treba dvigniti po precej strmih in nerodnih stopnicah na kakih 5 m visoko skalo, ki je pa ne vidiš, ker je obzidana. Na tej skali je Kalvarija. Danes je tam kamnita ploščad, ki jo na dveh straneh obdaja zid cerkve, na dveh straneh pa gleda v notranjost cerkve. Na tej ploščadi Kalvarije stoji ob zidu trije oltarji v spomin na tri postaje križnega pota: Jezusa slečejo, Jezusa pribijejo na križ, Jezus umrje na križu. Ta slednji oltar je najlepši, je pa last grških pravoslavnih kristjanov in katoličani na njem ne smejo maševati. Katoličani imajo v lasti oltar, ki nas spominja, kako so Jezusa pribili na križ. Kako različna je Kalvarija v cerkvi božjega groba od onih, ki so nam jih ustvarili naši slikarji!

Omenila sem, da je na Kalvariji en oltar last pravoslavnih, drugi pa last katoličanov. To je še eno izmed razočaranj v cerkvi božjega groba. Ta bazilika, ki je

bila zgrajena, da krije pod svojo streho Kalvarijo in Jezusov grob, je danes živa priča razdvojenosti med kristjani, zlasti še nekdanjih verskih prepričanj med njimi.

Ta kraj je svet vsem kristjanom; vsi imajo do njega pravico. Turki so to izrabili tako, da so v teku časih »prodajali« razne privilegije v uporabi cerkve božjega groba. Tako so si grški pravoslavci zagotovili največje pravice: njihova je glavna ladja v cerkvi. V samem božjem grobu imajo pravico maševati od osme ure dalje. Katoličani so dobili pravico do stranske kapele, kjer se hrani Najsvetejše, in do nekaterih oltarjev v baziliki. V božjem grobu smejo maševati od ure, ko odprejo cerkev do 7.30. Armenski pravoslavni kristjani so si pridobili pravico do zadnjega dela kapele božjega groba, kjer je na zunanji strani oltar, ki na njem oni mašujejo. Vsi so pa brez izjeme na svoje privilegije silno ljubosumni, tako da grški pravoslavci niso dovolili uporabe glavne cerkvene ladje, ko je leta 1964 obiskal baziliko božjega groba sv. oče Pavel VI.

(Se nadaljuje)

Misijska nedelja v Gorici

Svetovna misijska nedelja bo letos 21. oktobra. V Gorici jo bomo obhajali takole: Pri vseh slovenskih mašah se bo delila priložnostna brošura »Misijska nedelja 1973« in se bodo nabirali prostovoljni darovi za misijone. Popoldne ob 15. uri bo v cerkvi sv. Ignacija molitvena ura za misijone. Sledila bo ob 16.30 misijska prireditev v Katoliškem domu. Nastopila bo dramska skupina društva Hrast iz Dobre doba z igro »Stilmondski župani«. V Gorici te igre nismo še videli. Zato že danes vabimo vse Goričane, da si jo ogledajo. Poleg tega bo v Katoliškem domu tudi bogat srečolov v prid misijonom.

Sestanek dveh slovenskih političnih skupin v Jamljah

Vodstvi Slovenske skupnosti iz Trsta in Slovenske demokratske zveze iz Gorice sta se 8. oktobra sestali v Jamljah in obširno obravnavali preča vprašanja, ki zadevajo slovensko narodnostno skupnost v deli Furlanija-Juljska Benečija.

Posebno pažno sta vodstvi posvetili vprašanju gorskih skupnosti in njih razmejiv. Vodstvi sta še enkrat poudarili nujnost, da se s posebnim zakonom vključita v gorske skupnosti tudi občini Devin-Nabrežina ter Zgonik ter izrazili zahtevo, da se slovenskim svetovalcem omogoči v gorskih skupnostih uporaba slovenskega materinega jezika in s tem popravi krivico, ki je bila zadana slovenski narodnostni skupnosti, ko so svetovalci večine, to je DC, PSI, PSDI skupaj s svetovalci desne opozicije glasovali proti uporabi slovenskega jezika v omenjenih svetih.

Vodstvi Slovenske skupnosti in SDZ sta nato potrdili že izdelano stališče, ki je prišlo do izraza po posvetovanju s somišljeniki in izvoljenimi predstavniki na slovenski listi glede razmejitve in porazdelitve gorskih skupnosti in posameznega področja. Slovenska skupnost in SDZ predlagata, naj ima Beneška Slovenija svojo lastno gorsko skupnost, v kateri bo mogoče vsaj delno rešiti njena težka ekonomska vprašanja, v goriški in tržaški pokrajini pa naj občine, ki bodo celotno ali delno spadale v gorske skupnosti, ustvarijo gorsko skupnost v mejah razsežnosti sedanje osme socialno-gospodarske cone.

Tako bodo slovenske občine od Steverjana do Doline lahko zagovarjale skupne socialne in ekonomske koristi vsega slovenskega prebivalstva na Goriškem in Tržaškem. Vodstvi sta pooblastili deželnega svetovalca dr. Stoko, naj v tem smislu posreduje pri deželnem odboru.

Uspuh slovenskega živinorejca v Gabrjah

V Gabrjah ob Vipavi je bila v četrtek 4. oktobra priručna slovesnost. Kmetovalci in živinorejci Josip Pipan je skupaj s svojim sinom Jožetom ob deželni pomoči zgradil moderen hlev, v katerem je trenutno 23 krav molznic in 10 bikcev, lahko pa bi ob razširitvi prostorov bilo v hlevu tudi do 50 glav živine.

Oče in sin Pipan sta k temu svečanemu odprtju hleva povabila krajevnega župnika Jožeta Juraka, ki je novo stavbo blagoslovil, deželna odbornika Cociannija in Tripanija, deželnega načelnika za gozdarstvo in kmetijstvo Bellarosa, predstavnika gozdne uprave Zatterina in še več drugih funkcionarjev. Tem so se pridružili še razni drugi povabljeni ter prijatelji obeh kmetovalcev.

Po ogledu novih prostorov, ki so konkretno izraz modernih dosežkov v živinoreji, je bilo več govorov. Deželni načelnik Bellarosa je opozoril na pomembno skladnost med praznikom sv. Frančiška, ki je bil velik prijatelj živali ter med pobudo očeta in sina Pipan, ki sta goveji živini postavila dostojno domovanje.

Deželni odbornik za kmetijstvo Tripani je poudaril misel, da prihajajo oblasti povsod do spoznanja, da zahteva industrializacija nujno kot svojo osnovo zdravo in uspešno kmetijstvo in je bilo zato naravno, da je dežela to gradnjo podprla; v imenu občinske uprave Sovodnje je namesto zadržanega župana Češčuta spregovoril občinski tajnik dr. Stefan Bukovec ter izrazil svoje veselje, da se je združnemu hlevu na Peči pridružil še zasebni hlev obeh Pipanov. Občinska uprava v Sovodnjah želi, da bi kmetijstvo, nekaj tako močno v občini, kljub rastoči industrializaciji ohranilo svojo pomembno vlogo in pomagalo našemu človeku k nadaljnjemu napredku.

Po govorih se je vsem, ki so nudili svojo pomoč pri gradnji hleva, zahvalil Jožef Pipan ml., nakar se je ob zakuski in dobri kapljici razvil priručen razgovor, ki se je nadaljeval prek poldneva v popoldanske ure. Vsi navzoči so bili skupaj s Pipanom veseli njegune uspeha in jima ponovno čestitali, vsi rojaki pa želimo, da bi božji blagoslov spremljal nadaljnje napore, gospodarja pa naj bi doživela še veliko zadoščenja ob rasti svoje ustanove.

Pok. Jožica Peric

Pogreb pokojne Jožice Peric je bil v četrtek, 4. oktobra popoldne. Iz goriške bolnišnice so jo prenesli v rojstni. Dol, kjer so jo položili v grob na domačem pokopališču. Pogreba se je udeležilo veliko število domačinov in tudi nekaj dijakov. Prišli so polnoštevilno njeni kolegi z enotne srednje šole v Gorici z ravnateljico prof. Rožico Simčič-Lojkovo. Pogreb je v odsotnosti domačega župnika vodil doberdobski župnik Tone Lazar. Asistirali so mu vsi trije kateheti slovenskih srednjih šol v Gorici Drago Butkovič, Stanjko Premrl in Kazimir Humar. Ta je tudi maševal in se med mašo spomnil pokojne profesorice, ki je bila njegova učenka na učiteljski šoli. Na pokopališču se je v imenu profesorkega zbora poslovil od pokojne Jožice prof. Rupel.

Naj Jožica počiva v miru sredi kraške gmajne, ki jo je tako zelo ljubila.

Pastirček št. 1

Točno, kot je mladinski list »Pastirček« navajen izhajati, se je z novim šolskim letom spet pojavil med nami. Letos stopa že v 28. letnik in bo izšel osemkrat. Celoletna naročnina je 1.200 lir.

Risbo na prvi strani, ki opozarja na »sveto leto«, je izdelal Robert Kocman. V prvi številki najdemo dve zgodbi, ki se bosta nadaljevali: Sparunove dogodivščine z Obri in zanimivo povest o Krvničku. Priručna je tudi zgodba Zora Saksidove »Bilo je poleti«.

S pesmimi je »Pastirček« to pot kar dobro založen. Ljubka Sorli je v zloženih besedi opisala otroško slikarsko tekmovanje »ex tempore« 13. maja letos v Zavodu sv. Družine v Gorici, D. K. je zložila pesem »Na svetu je mnogo pridnih ljudi«, Zora Saksidova je prispevala »Jesensko pesem« in »Oktobrske sličice«, Ljubke Sorlijeve je še pesem »Zlati čas, adijo!«.

Aleš in Ivo poročata o obisku v Zgonilu, Tomaž Simčič o taboru tržaških skavtov v Naborjetu in v Beli peči, Spominčica pa o taboru tržaških skavtinj v Mojstrani ob Triglavski Bistrici.

Prav spodbudno je poročilo o belgijskem kralju, ki je na državnem obisku v Beogradu ministriral pri sv. maši, katero je opravil Slovenec prelat Lojze Turk. Tudi Brankovo poročilo o kolesarskem prvaku Merckxu pod naslovom »Misijski na kolesu« je zelo privlačno. Prav tako nudi mnogo lepih misli sestavek o veroučni olimpiadi na Hrvaškem.

Premisleka vredne so Jožetove misli o svetem letu, pa napis k sliki, na kateri so slovenski kateheti s Tržaškega in Goriškega. Najbolj pretrase pribomba: »Skoro vsi že imajo sive lase. To se pravi, da so starejši gospodje. Mladih katehetov ni. Zakaj pa ne? Ker se noben mlad fant na Primorskem ne odloči, da bi postal duhovnik. Čez 20, 30 let na Primorskem ne bo več slovenskih katehetov. Zato tudi ne bo več maše v slovenskem jeziku. Kaj lahko vi storite?«

—jk

ZA KMETOVALCE

Ciprese se sušijo

V zadnjih letih opažamo, da se marsikje sušijo ciprese. Ne samo znane stebre ciprese, ampak tudi druge vrste. Letos bi prav lahko sumili, da je temu kriva suša, ki je izredno močno prizadela poljske pridelke in krmo predvsem na Krasu.

Vendar je pri cipresah glavni krivec neka glivica *Coryneum cardinale*, ki napada iglice in veje. Iglice rjavijo in se posušijo. Na vejah in deblu pa opazimo razpoke in smolni izcedek, včasih pa tudi črne izpuščaje. Bolezen se lahko razširi na celo drevo, ki se neizogibno posuši.

Zatiranje bolezni ni težko. Skropimo z bakreno apeno brozgo prvič v jeseni in drugič spomladi. Za visoke ciprese so potrebne škropilnice z visokim metom. Danes dobimo v trgovini že pripravljeno industrijsko bordoško brozgo (poltiglija bordoese industriale), ki vsebuje modro galico ter apno in kateri prirešamo pred uporabo le še vodo.

Bordoško brozgo uspešno uporabljamo tudi v drugih primerih. Na hrushkah in jablanah, ko je odpadlo listje, škropimo proti lesnemu raku. Na breskvah, marelicah in češnjah nastopimo proti najbolj znanim boleznim kot so kodravost listov, smolkavost ali luknjikavost brž ko se je osulo listje. Celu na oljkah preženemo bolezen, ki ji pravimo pavje oko in ima obliko okroglega madeža na listih in plodovih, le da oljke škropimo najkasneje do konca septembra.

Inž. Janko Košir

Zahvala

Slomškov dom v Bazovici se ob deveti obletnici toplo zahvaljuje vsem dobrim ljudem, ki so darovali, sodelovali in z veseljem spremljali delo Slomškovega doma. V nedeljo 14. oktobra bo za žive in pokojne dobrotnike sv. maša v župni cerkvi ob 10.30.

Četrti športni teden v Standrežu

Prejšnji teden se je vršil v Standrežu četrti športni teden, katerega je organiziralo domače športno društvo Velox in katerega se je udeležilo lepo število mladih športnikov, ki so se pomerili v namiznem tenisu, streljanju, odbojki in košarki.

V namiznem tenisu je bil najbolj učinkovit David Mučič, za njim Milan Brešan, tretje mesto pa je zavzel Lucijan Vižintin. V dvojicah sta bila najbolj uspešna Mavricij Plesničar in Lucijan Vižintin. Drugo mesto sta zasedla Edi Marusič in Severin Lutman, tretje pa David Mučič in Saša Ožbot.

V streljanju je zbral največ točk Mavricij Plesničar, za njim Severin Lutman in Karel Nanut. Ekipo so bili najboljši Lado Markič, Giuliano Plesničar in Milan Erešan.

V odbojki so se mladinci Veloxa David Mučič, Loris Nanut, Rencu Faganel, Lado Markič, Rencu Turri in Robert Paškulin pomerili z mlado ekipo Olimpije iz Gorice. Končni rezultat je bil v prid Olimpiji: 2:0.

Zelo zanimiva in napeta je bila tekma v košarki med člani Veloxa in igralci od Sv. Ane. Rezultat je bil 85:53 za Velox, ki je nastopil v sledeči zasedbi: Igor Paulin, Edi Marusič, Jordan Marusič, Rado Nanut, Glauko Nanut, Andrej Nanut, Boris Jovanovič, Milan Brešan in Peter Kastelan.

XII. Memorial »M. Filej«

Odbojka za goriško področje. V Gorici so se redno začele tekme za letošnji Memorial. Na petkov večer prejšnjega tedna so bila prva srečanja; dala so te rezultate: Dom: Skavti 0:2; Sovodnje: Brda 2:1. Tekme so se nadaljevale naslednji ponedeljek: Hrast: Olympia B 2:0; Velox: Mladost 2:1. Dve skupini moštev sta torej dali štiri zmagovalce, ki so se srečali v sredo 10. t. m. v telovadnici Valletta del Corno: Skavti: Hrast in Sovodnje: Velox. Rezultate teh tekem in finala bomo objavili prihodnjič.

Kar se tiče kakovosti prikazane odbojke, moramo priznati, da je precej slaba. Najboljšo igro so vsekakor razvili goriški Skavti, ki so brez napora premagali moštvo Doma. Pri tem smo videli zelo tekočo odbojko, s katero je bilo zadovoljno tudi prisotno občinstvo.

Streljanje za goriško področje. Tudi v tej športni panogi redno potekajo tekme. V četrtek 11. oktobra bo druga faza streljanja, vedno ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma.

Atletika se bo vršila dne 27. in 28. oktobra na šolskem stadionu v Gorici.

Vprašanje Osapske doline

Akcije v obrambo Osapske doline se množijo. V petek 5. oktobra je bila v miljski in dolinski občini četrtina stavka proti nameravani gradnji čistilnice Vincor v Osapski dolini. Po načrtu nameravajo razlastiti obsežno ozemlje in postaviti kar 66 naftnih rezervoarjev.

DAROVI

Za Zavod sv. Družine: v počastitev spomina dr. Mirka Legiša darujejo žena in otroci 20.000 lir.

N. N. iz Gorice daruje za Zavod sv. Družine 50.000, za Slovenik 20.000, za Vincencijevo konferenco in slovensko duhovnijo v Gorici po 10.000 lir.

B. L., Gorica: po 5.000 lir za Alojzijevišče, Zavod sv. Družine in za Kat. dom.

Za slov. duhovnijo v Gorici: D. V., Gorica 5.000 lir.

Za Katoliški glas: F. B. 5.000 lir.

Ob tretji obletnici bratove smrti: Cilka Kovač po 5.000 lir za Alojzijevišče in slovenske misijonarje.

Za števerjansko cerkev: N. N. 50.000 lir.

Za Marijin dom v ul. Risorta v Trstu: so darovali v juliju, avgustu in septembru: N. N. 100.000; N. N. 1.000; N. N. 4.000; Pavla Novak 30.000; N. N. 100.000; N. N. 100.000; J. P. 200.000; N. N. v spomin pok. Elizabete Robin 2.000; Antonija Votovec 50.000; N. N. 20.000; N. N. 100.000; P. V. 50.000; N. N. 1.000; D. K. 10.000; N. N. v spomin dveh pokojnih 4.000; N. N. 1.000 lir in Albina Poljšak 20.000 dinarjev.

Za popravilo orgel v cerkvi na Opčinah: Terezija Škerlavaj v spomin pok. Antonije Škerl 2.000 lir.

Za cerkev na Ferlugah: Ana Ferluga 5.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: N. N. v spomin pok. Antonije Škerl 3.000; Nada Zecchini v isti namen 3.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: ob smrti Antonije Škeri, matere škofovega vikarja dr. L. Škerla, Edgard in Slavka Kocjan 10.000; Marija Avbar iz Samatorce 10.000; N. N. iz Trsta mesečnim prispevek 1.000 lir.

Za svetoivanski Marijin dom v Trstu: v spomin na pokojne družina Urdih-Pečar 5.000; ob poroki Sosič-Miat 23.000; Marija Bizjak v spomin pok. Albine Blokari 2.000; Justina Negode 1.000; Marčela, Miny in Pini 5.000 lir.

V počastitev spomina pok. učiteljice Vilme Paulica daruje učiteljica iz Barkovclj R. T. za Slovensko Vincencijevo konferenco v Barkovcljah 10.000 lir.

Za slovenske misijonarje: prijatelji in kolegi Danila Lovrečiča na radiu Trst A v počastitev spomina njegove mame Viktorije 23.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Mladina v omami je naslov Knjižice, ki nosi štev. 48 in jo je spisal dr. Janez Jenko SDB. Že naslov pove, o čem je govora. Gre za uživanje mamil, katerim se mladina vedno bolj množično predaja, si z njim uničuje zdravje in krajša življenje. Posledice te zablode so strašne in tudi o tem ta knjižica izčrpno razpravlja.

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15. Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 14. do 20. oktobra 1973

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu, 9.45 Komorna glasba, 11.15 Mladinski oder: »Petnajstletni karitana«, 12.00 Nabožna glasba, 12.15 Vera in naš čas, 13.00 Kdo, kdaj, zakaj..., 14.30 Nedeljski vestnik, 15.00 »Pravila igre«, 16.30 Sport in glasba, 17.30 Revija glasbil, 18.00 Nedeljski koncert, 20.30 Sedem dni v svetu, 20.45 Pratika, 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami, 14.30 Fregled slovenskega tiska v Italiji, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost..., 18.30 Glas in orkester, 19.10 Odvetnik za vsakogar, 20.35 Slovenski razgledi.

Torek: 11.35 Pratika, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.30 Komorni koncert, 19.10 »Jože Pirjevca«, 19.20 Za najmlajše, 20.35 G. Menotti: »Najpomembnejši človek«, opera.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost..., 18.30 Koncert, 19.10 Higiena in zdravje, 19.20 Zbori in folklor, 20.35 Simfonični koncert, 20.50 Za vašo knjižno polico, 21.45 Koncert.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.10 Umetnost..., 18.30 Umetniki in občinstvo, 19.10 Božanska komedija, 19.25 Za najmlajše, 20.35 »Mestec«, Drama.

Petek: 11.35 Opoldne z vami, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost..., 18.30 Sodobni juljski skladatelji, 18.50 Poje Z. Spišič, 19.10 Liki iz naše preteklosti: »Just Košuta«, 20.35 Delo in gospodarstvo, 20.50 Koncert.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet, 15.45 Avtoradio, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost..., 18.30 Koncertisti naše dežele, 19.10 Družinski obzornik, 19.25 Revija zborovskega petja, 20.35 Teden v Italiji, 20.50 »Snubec«, Radijska igra, 21.30 Zabavna glasba.

Hranilnica in posojilnica na Opčinah sporoča kmetovalcem Boljunca, Krogelj in Doline, da je pooblaščen nuditi posojila na osnovi deželnega odloka z dne 23. avgusta 1972, priobčenega v Uradnem vestniku št. 41 z dne 3. septembra 1973. Odlok predvideva, da prizadeti kmetovalci, ki so utrpeli škodo zaradi toče dne 9. julija letos, najamejo posojila po zelo nizki obrestni meri (1%), vračljiva v petih letih. Za podrobnejša pojasnila se prizadeti lahko obrnejo na Hranilnico ali na pokrajinsko kmetijsko nadzornišvo. Rok za vložitve prošnje zapade 2. novembra 1973.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

V Gospodu je zaspala naša ljubljena

Angela Marc vd. Mužina

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob tej bridki izgubi, se udeležili pogreba in darovali cvetje. Zlasti se zahvaljujemo g. župniku za pogrebne obrede in besede tolažbe pri sv. maši, duhovnikom, pevcem ter gospodinu dr. Dragu Stoki in vsem, ki so kakorkoli počastili spomin naše nepozabne mame in sestre.

Sin Aleksander, hčeri Marta in Magda z družino, sestra Marija, brat Rudolf z družino in ostalo sorodstvo

Gropada, Bazovica, Sv. Ivan, 11. oktobra 1973 ob osmini smrti

ZAHVALA

V sredo 3. oktobra je umrla po dolgi bolezni naša draga žena in mati

Vilma Pavlica

učiteljica

Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali ob težki izgubi.

Mož Stanislav, sinova Pavel in Peter in sorodstvo

Trst, 3. oktobra 1973

—jk